

АПЕЛАТИВЕН СЪД - В. ТЪРНОВО

№ 1295 /15.06.12г.

ДО
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
СОФИЯ

ДОКЛАД

№	11-04-088	19.06.2012
---	-----------	------------

от ИЛИЯНА ВАСИЛЕВА ПОПОВА-
Председател на Апелативен съд- Велико Търново

ОТНОСНО: Участие в посещение с научна цел на тема „Организация и управление на съда”, което се проведе в периода от 3-8 юни 2012г. в Кьолн, бон и Хага, организирано от Германската фондация за международно Правно Сътрудничество

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

В изпълнение на Ваша заповед № 95-20-034 от 31.05.2012г. за командироване взех участие в посещение с научна цел на тема „Организация и управление на съда” в Кьолн, Бон и Хага за периода от 3 до 8 юни 2012г., организирано от Германската фондация за международно Правно сътрудничество /IRZ/.

На 4 юни 2012г. делегацията от български съдии бе на посещение в Областния съд в Кьолн. Делегацията бе приветствана от Председателя на Областния съд Кьолн г-н Хелмут Цербес.

Вицепрезидентът на Областния съд в Кьолн г-н Кристиан Шмиц-Юстен изнесе презентация за представяне на Областния съд-Кьолн и на Съдебното производство в Германия.

В съдебния район на Областния съд Кьолн/окръжен съд/ има 8 районни съдилища, в които работят 100 съдии. В самия Областен съд работят 157 съдии. Г-н Юстен говори за независимостта на съдиите в Германия. Тя е прогласена от Конституцията на Федералната Република и има два аспекта-независимост по

същество и лична независимост. Независимостта по същество е независимостта на съдията по отношение на решенията, които взема. Споменато бе, че съдията формално не е обвързан с решенията на други съдилища. Личната независимост на съдията е свързана с това, че съдията е свободен при вземане на решенията. Той не може да бъде уволняван или преместван заради вземаните от него решения. Узнахме, че в Германия има специален съд-съд по служба, който се произнася по въпроси на съдийската независимост. Административните съдилища също имат контрол по отношение на въпроси, които касаят статута на съдията.

В Областния съд-Кьолн компетенциите на съдиите /какъв вид дела ще разглеждат/ се определят от Президиум в съда, който се избира от съдиите. В началото на всяка година Президиумът на съда определя плана на работа, компетенциите на съдиите. В Германия няма орган, подобен на ВСС. Съдиите сами управляват дейността си.

Съдиите в Германия имат интензивна програма за квалификация и обучение. На федерално ниво обучението се осъществява в Съдийска академия в гр. Трир. Обучения се провеждат и на регионално ниво в съответната провинция. Обучават се както съдиите, така и техните сътрудници. В Провинция Северен Рейн Вестфалия системата на правосъдието се наблюдава статистически. Събират се данни за входящите дела, времето и начина на приключването им. За да се идентифицират трудностите пред които се изправят, областните съдилища сравняват своите дейности. На федерално ниво има постоянни срещи на Председателите на Върховните провинциални съдилища и те решават съдилищата им да участват в това сравнение. Съдът в Целт събира статистическите данни. Областният съд в Кьолн е

създал кръг с други съдилища за сравнение на дейността им. Виждането в Германия е, че само ако най-добрите съдии растат, то една система ще функционира добре. От презентацията на вицепрезидента Юстен узнахме, че в съда се осъществява „Интервизия”/вътрешно наблюдение/. Определени опитни съдии от Областния съд преминават специално обучение. На доброволни начала, т.е по собствено желание всеки от съдиите може да се обърне към този колега, който е определен и е преминал обучението за „интервизия” и да поиска от него да присъства на съдебното му заседание. Съдията интервизор посещава съдебното заседание на своя колега и след това обсъжда с него как е преминало съдебното заседание. Обсъжда се как е било водено от съдията. Дават се препоръки към колегата, който е бил водещ на заседанието. Интервизори са добрите съдии в съда, които има авторитет. Съществува и друг механизъм на така наречената „супервизия”/външно наблюдение/. В този случай се поставя задача на външен човек, например психолог, който да наблюдава съдебното заседание. Привлича се за наблюдението външен консултант, на който се заплаща за тази дейност. И в този случай след заседанието той провежда разговор със съдията, споделя наблюденията си. Механизма на супервизията не е толкова използван, тъй като липсват средства.

В Областен съд-Кьолн е постигната средна продължителност на разглеждане на делата от 4-5 месеца за една инстанция, считано от влизане на делото в съда до постановяване на съдебен акт по него. На провинциално ниво има съвет на съдиите, който взема решенията относно растежа на съдията в кариерата. В крайна сметка решенията се вземат от Министерството. В Областен съд –Кьолн само 5-6% са обжалванията. Процесуалния кодекс отрежда активна роля на съдията и той активно се намесва в производството като

напътва страните да представят фактите. На едно съдебно заседание всичко трябва да е събрано и да се вземе решение. В съдебното заседание, след като изслуша свидетелите и вещите лица и са събрани всички други доказателства, съдията казва пред страните как оценява правната ситуация. Те не научават едва с решението какво мисли съдията. Това им дава възможност да отбележат какво той е пропуснал в преценката си.

При посещението в Областния съд Кьолн ни бе изнесена лекция на тема „Обучение на съдиите и същност на преценката“. По тази тема бяхме запознати с предпоставките, при които може да се стане съдия в Германия. Системата в Германия предвижда двустепенно обучение, като е първо следването, което се извършва в съответния университет, след което следва двугодишен период за практическа подготовка/стаж/, през който юристите преминават през всички институции – съдилища, прокуратура, адвокатура, администрация. След следването се провежда първият държавен изпит, а след двугодишния период за практика /стаж/ се провежда вторият държавен изпит. Държавните изпити се провеждат от съдилищата и са писмен и устен. Предвидена е процедура за оценяване при кандидатстване за заемане на длъжността съдия. Преди десет години са се вземали предвид само оценките от следването и държавните изпити. Впоследствие е преценено, че имат значение и личните качества на кандидата. Затова се формира комисия от четирима съдии към Върховния провинциален съд, които поканват кандидатите и първо с тях се провежда групово дискусия на правно-политическа тема, а след това се провежда практически 30-минутен тест. Накрая се провежда интервю с кандидата. Комисията дава своята преценка за назначаването на кандидата за съдия. След назначаването за съдия има пробен период от три до пет години до придобиване на

статут на несменяемост. През този период съдията бива оценяван ежегодно от председателя на съда, а след придобиване на статута за несменяемост оценката е на всеки четири години. Оценката се прави от председателя на съда, а също може и от висшестоящия председател. Председателят дава своето становище за работата на съдията, като наблюдава няколко заседания, разглежда десет дела, които е решавал съдията, след което му се дава проекта за оценка и в рамките на една седмица той може да изрази своето становище по него. Оценката, която се дава от председателя на съда е от порядъка на 4-7 страници, а също тя има и цифрово изражение. Ежегодната оценка се включва в личното досие на съдията.

При посещението в съда в Кьолн имахме възможност да разгледаме съдебна зала и бяхме запознати с работата по проект за второ електронно дело. Такова дело се създава при обемни стопански дела. То е идентично с хартиения носител и създава възможност да се презентират на място в съдебната зала на екрани части от съдържащите се по делото документи. Създаденото второ електронно дело се предоставя на защитниците по същото, чрез специални пароли за достъп. За прокуратурата, полицията и съда са създадени и следва да се спазват единни стандарти. Изготвени са инструкции за работа с електронно дело. Те включват начина, по който се изгражда електронното дело и как се предоставя на защитниците. Съществува техническа възможност на компютъра на съдийската маса да се вижда съдържанието на електронното дело, като този компютър, има връзка с личния компютър на съдията в кабинета му.

Демонстрирано ни бе и цифрово разпознаване на глас. Разпознаването на глас се осъществява със специален софтуер за разпознаване на глас, при който диктуваният текст се изписва на

компютъра в текстова форма. Ползването на програмата за разпознаване на глас е пилотен проект за съда в Кьолн, осъществяван със съдействието на Министерството на правосъдието в провинцията. При посещението в Кьолн изслушахме лекцията на г-н Холден, ръководещ правителствен директор относно управленските структури на съдилищата.

На 5.06.2012 г. осъществихме посещение в Областен съд Бон. След приветствието от председателя на съда, бяхме запознати с дейността на Областния съд в Бон и работата с обществеността и информационните технологии от съдия в този съд д-р Матиас Нортмаер. В Областния съд в Бон съдът има говорител за пресата и заместник на говорителя, които се назначават от председателя на съда. Те са съдии. Министерството на правосъдието в провинцията е издало общо постановление за работа с обществеността. Въпреки указанията от това постановление, във всеки конкретен случай се преценява каква информация да се предостави на пресата. Говорителят и заместник говорителя преминават интензивно обучение за осъществяване на тази дейност. При обучението се репетират интервюта за телевизията, разиграват се кризисни ситуации.

По тази тема бяхме информирани, че председателят на съда не дава изявления пред пресата. Няма практика в съда да се прави пресконференция. Освен това, съдиите не дават изявления за пресата по дела, които разглеждат, или са разглеждали. В съда е организирано едно информационно мероприятие по наследствено право пред гражданите на Бон, на което са присъствали около 100 души. Формата е избрана, за да се отвори съда за гражданите.

При посещението ни в Областния съд в Бон също имахме възможност да посетим съдебна зала. Там ни бе демонстрирана техниката, с която разполага съдът, за видеоконферентна връзка.

Изнесена ни бе лекция от вицепрезидента на областния съд в Бон Роланд Кетерле за управление на персонала. Впечатли ме максимата, от която немските колеги се ръководят при мениджмънта на персонала си. Тя е „Нашите сътрудници са нашият най-голям капитал”, като тази максима те непрекъснато изпълват със съдържание. В основата на подхода им е не само да се гледа в личното досие на сътрудника, а да се поставят цели, към които се стремят със съответната организация на работата, както и изграждането на доверие.

На 7.06.2012 г. делегацията посети Международния наказателен съд в Хага, където бе проведена среща със съдия Екатерина Трендафилова. Бяхме запознати с работата на съда, компетенциите му и проблемите.

При посещението в Евроджъст имахме среща с д-р Ханс Хернфелд – национален член на немската секция и с Мария Лилова – представителя на България. Същите ни запознаха с организацията и задачите на Евроджъст.

Към доклада си прилагам копия от бордните карти за осъщественото пътуване.

Административен ръководител-
Председател на Апелативен съд-
Гр. Велико Търново.

/Илиана Попова/

